

45713

02-6283555

02-6276317

38196

1. _____ קאסם

2. _____ קאסם

3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

על-ידי ב"ב עוה"ד י' וולפסון ואח'

מהמוקד להגנת הפרט

טל': 02-6283555; פקס': 02-6276317

העותרים

נ ג ד

מדינת ישראל ואח'

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

המשיבים

בקשה מטעם המשיבים למחיקת העתירה על הסף

תגובה בבקשה למתן צו-ביניים

1. עניינה של העתירה בבקשת העותרים, כי יוענק לעותרת 2 מעמד של תושבת קבע באזור, בו היא שוהה שלא כדין מאז שנת 1996, וזאת בשל נישואיה לעותר 1, תושב האזור.

2. בית משפט נכבד זה מתבקש למחוק על הסף את העתירה דנן תוך שמירת זכותה של העותרת לשוב ולפנות לבית משפט נכבד זה בעתיד ככל שתמצא בידה עילה ראויה לכך לאחר מתן פסק הדין בבג"צ 3170/07 ולאחר מיצוי ההליך המינהלי.

ואלה נימוקי הבקשה:

נימוקי הבקשה למחיקה על הסף

3. בפתח הדברים נבקש להדגיש כי הסוגיה נשוא העתירה ניצבה בפני בית המשפט הנכבד במקרים רבים בעבר, והלה לא מצא להתערב במדיניות המשיבים בעניין זה, ואשר לפיה מאז פרוץ האירועים בחודש ספטמבר 2000, ובעקבות הנתק שחל במערכת היחסים בין מדינת ישראל לבין הרשות הפלסטינית, לא מטופלות על-ידי הצד הישראלי בקשות לאיחוד משפחות. עמדה זו נתחזקה אף בעת האחרונה, בין היתר בעקבות החלטת הממשלה מספר 4780 מיום 11.4.06 על הקפאת המגעים עם הרשות הפלסטינית, בשל תוצאות הבחירות ברשות הפלסטינית ועלייתה של תנועת החמא"ס לשלטון ברשות הפלסטינית.

וראו לעניין זה, למשל, את פסק דינו של בית המשפט הנכבד מן העת האחרונה בבג"צ 8881/06 גזאונה נאגה נ' המינהל האזרחי באיזור יהודה ושומרון (טרם פורסם, מיום 1.3.07), ובו נקבע כדלקמן:

..."

ה. אין בידינו להיעתר לעתירה. כנודע, אין דרכו של בית משפט זה להתערב במדיניות שנוקטת הממשלה על פי המצב הביטחוני והתפתחות היחסים בין הרשות הפלסטינאית למדינת ישראל באשר לבקשות החזרת תושבות או בקשות איחוד משפחות הנוגעות לאיזור...

..." ההדגשה הוספה].

עוד ראו לעניין זה, בג"צ 2231/03 אלשאלדה נ' מפקד חטיבת בנימין, תק-על 2003(3) 250. כן ראו: בג"צ 5957/02 אעתדאל נ' מפקד חטיבת בנימין, תק-על 2002(3) 881; בג"צ 10292/02 אלג'באר נ' ראש המינהל האזרחי, תק-על 2003(2) 603, בג"צ 897/04 נצר בקר פאיז ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, תק-על 2004(1) 1918, בג"צ 4332/04 נאנסי עודה ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל (לא פורסם)].

4. עתירה זו, הינה אחת מבין יותר מ-30 עתירות שהוגשו לאחרונה לבית המשפט הנכבד, המעלות אותה סוגיה ממש, ובעיקרן מבקשת היא להביא לשינוי ההלכה הפסוקה והעקבית של בית משפט נכבד זה.

בהקשר זה יצוין, כי על פי הנמסר מלשכת היועץ המשפטי באיו"ש, ההערכה הוזהירה היא כי באיזור שוהים עוד אלפי אנשים במצב דומה לזה של העותרים. מכאן שקיים פוטנציאל להגשת עתירות רבות נוספות באותה הסוגיה.

5. המשיבים אינם חולקים על זכותם של העותרים - ובמיוחד של עותר ציבורי - לנסות ולשנות את ההלכה הקיימת אולם סבורים כי מהלך זה יכול וצריך להתבצע במסגרתה של עתירה כללית אחת ואין מקום להגשת עשרות עתירות פרטניות.

עמדה זו מבוססת על התפישה כי ככל שיוחלט בתום הדיון בעתירה הכללית כי אין מקום לשינוי הדין הקיים הרי ממילא יישמט הבסיס לעשרות העתירות הפרטניות.

ככל שיוחלט בעתירה הכללית כי יש מקום לשינוי הדין הרי שאז ממילא יהא מקום למיצוי מחודש של ההליך המינהלי לאור השינוי שחל בדן. בתום ההליך המינהלי תתקבל החלטה חדשה. ככל שהעותרים יבקשו להשיג על ההחלטה החדשה אזי יהא עליהם

לעשות זאת במסגרת עתירה חדשה המתמודדת עם תוכן ההחלטה החדשה בראי השינוי שחל בדין.

בשלב דיוני זה על פני הדברים אין תועלת דיונית או כל ערך מוסף אחר בקיומן של עשרות עתירות פרטניות, המבקשות להולל שינוי בדין הקיים, לצד עתירה כללית זו.

למעשה, עשרות עתירות הפרטניות עשויות להיות נטולות עילה (ככל שיוחלט בעתירה הכללית שאין מקום לשנות את הדין הקיים) או מוקדמות (ככל שיוחלט על שינוי הקיים). העובדה שבשלב זה לא ניתן אפילו לסווג את העתירות ממחיש את חוסר בשלותן ועקב כך העדר ההצדקה להגשתן בעיתוי זה לצידה של העתירה הכללית.

6. זה המקום להעיר כי בית משפט נכבד זה נתן ביטוי בחלק מהחלטותיו לחוסר בשלותן של העתירות הפרטניות טרם ההכרעה בעתירה הכללית.

העתירה הראשונה שהוגשה בעניין זה, בג"צ 3170/07, נקבעה לדיון בפני הרכב, הקבוע ליום 24.9.07. עתירה זו היא לטעמינו העתירה הכללית. מאז, כאמור, הוגשו עוד עתירות רבות נוספות באותה הסוגיה, חלקן נקבעו לדיון בפני אותו הרכב אשר דן בבג"צ 3170/07.

בחלק לא מבוטל מן העתירות הנוספות שהוגשו נקבע כי הן תקבענה לדיון לאחר שתתקבל הכרעה בבג"צ 3170/07, ובחלקן התבקשה תגובת העותרים בעניינה של העתירה לאחר שתתקבל ההכרעה בבג"צ 3170/07.

7. הנה כי כן גם לדיון של בית משפט נכבד זה, העתירות הפרטניות תבשלנה לדיון – אם בכלל יעלה הצורך בדיון בהן – רק לאחר שיינתן פסק הדין בעתירה הכללית.

נוכח חוסר בשלותן של העתירות לדיון בשלב זה, ובהינתן העובדה כי עד היום הוגשו עשרות עתירות ונוכח הפוטנציאל למאות רבות של עתירות עקב ריבוי השוהים שלא כדין באיזור - סבורים המשיבים כי דינן של העתירות הפרטניות, ובכלל זה העתירה דנן, להימחק על הסף תוך שמירת זכותם של העותרים לחזור ולפנות לבית משפט נכבד זה, ככל שיעלה בכל הצורך, אם תעמוד להם עילה כדין לאחר שיינתן פסק הדין בעתירה הכללית (בג"צ 3170/07).

8. נעיר כי במהלך זומה נקט בית משפט נכבד זה בעתירות שהוגשו לשם קבלת מעמד בישראל לאחר שנחקק הוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשס"ג - 2003, כשאז המניעה הייתה נעוצה בהוראה חקוקה ולא בהלכה פסוקה.

תחילה קבע בית משפט נכבד זה כי העתירות הפרטניות תידונה לאחר שיינתן פסק הדין בעתירה העקרונית התוקפת את חוקתיות הוראת השעה. בשלב מסוים, לאחר שנצברו עשרות עתירות פרטניות בבית משפט נכבד זה, מחק בית המשפט הנכבד את העתירות

הפרטניות. וכך, למשל, נאמר בבג"צ 7466/05 אמנה יוסף ג'מאל ואח' נ' שר הפנים (תק-על 2005(3) 1864):

"עניינה של העתירה שלפנינו בבקשת העותרים כי בית משפט זה יורה למשיבים ליתן טעם מדוע לא תבוטל החלטתם בדבר דחיית בקשת העותרים לאיחוד משפחות, ומדוע לא יאושר לעותר 2 היתר ישיבה ועבודה בישראל עד למתן החלטה בעתירה. כמו כן מבקשים העותרים צו ביניים כנגד גירושו של העותר 2 מן הארץ.

העותרת 1 הינה אזרחית ישראלית והעותר 2 הינו תושב טול כרם בנפת ג'נין. העותרים נישאו בשנת 1995. ממכתבה של המשיבה 2 – הלשכה למינהל אוכלוסין בעפולה – עולה כי בקשתם של העותרים נדחתה, נוכח הוראות חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשס"ג – 2003 (להלן: החוק).

דין העתירה להדחות על הסף נוכח האמור בחוק, כפי שהוארך בצו האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) (הארכת תוקף החוק) התשס"ד – 2004, אשר קובע כי בעת הזו לא תטופלנה בקשות לאיחוד משפחות. זכותם של העותרים שמורה להם לשוב ולפנות לבית המשפט, ככל שתהא בידיהם עילה לכך, אם ישונה המצב המשפטי, לאחר שינתן פסד הדין בעתירות העקרוניות בעניין חוקתיות החוק האמור (בג"צ 4022/02, 4608/02 ובג"צ 7102/03 או שתוקפן של החוק יפוג.

אשר על כן, העתירה נדחית" [ההדגשה הוספה].

עוד לעניין זה, ראו בבג"צ 8916/04 אמנה מוחמד עלי טאבש ואח' נ' שר הפנים, תק-על 2004(4) 223, בבג"צ 7468/05 נסרין עבד אלרחמאן מסארוה ואח' נ' שר הפנים ואח', תק-על 2005(3) 1850, בבג"צ 2431/05 מעוז עלי עבד אלרחים ואח' נ' משרד הפנים ואח', תק-על 2005(2) 387.

9. לדעת המשיבים, בנסיבות אלו, כאשר הסוגיה המרכזית המשותפת לעתירות כולן ממילא עתידה להתברר בפני בית המשפט הנכבד, הרי שאין כל צורך מעשי בהותרת כל יתר העתירות בסוגיה זו כשהן תלויות ועומדות בפני בית המשפט הנכבד.

ממילא ברור, כי כל החלטה שתתקבל בבג"צ 3170/07, תשפיע במישרין אף על יתר העותרים, ויהיה עליהם לפעול בהתאם להכרעה שתתקבל שם.

10. נראה כי הלכה למעשה העתירות כולן מוגשות בעניין של עותרות פרטניות, בעיקר לצורך הוצאת צו ביניים פרטני אשר ימנע את הרחקתן מן האזור. כך אף מבקשת העותרת 2 בעתירה דן ושאר העותרים בעתירות הפרטניות. לסוגיה זו נתייחס להלן.

נקדים ונציין כי אין הצדקה להשארת עתירה תלויה ועומדת אך בשל רצונה של העותרת להבטיח את הישארותה באזור, כשעל-פי הדין הקיים אין לכך הצדקה.

מכל מקום, המשיבים גיבשו עמדה כללית ושיוויונית בבקשות למתן צו ביניים אשר תחול הן על מי שפנה לבית משפט נכבד והן על מי שיפנה ליועמי"ש אוי"ש.

במצב דברים כזה מחוזקת עמדת המשיבים כי אין מקום להשארת עשרות עתירות פרטניות שכבר הוגשו בבית משפט נכבד זה וכי יש למוחקן.

העמדה בבקשה למתן צו ביניים

11. המשיבים סבורים כי אין מקום למתן צו ביניים בעתירות הפרטניות. בהקשר זה מודיעים המשיבים כי בעת הזאת, אין בכוונתם לפעול להרחקת העותרת 2 מן האזור.

ככל שיחול שינוי בנסיבות עניינה של העותרת 2 (למשל, אם תיתפס העותרת ויימצא כי היא מועמדת להרחקה), אזי יינתן לעותרת פרק זמן של 14 ימים לצורך פנייה לבית המשפט הנכבד בבקשה מתאימה, אשר תבחן לגופה בשים לב לנתונים שימצאו בפני המשיבים באותה העת.

כאמור עמדה זו הינה כללית ושיוויונית במובן זה שהיא נמסרת אף על-ידי לשכת היועץ המשפטי באי"ש ליתר הפונים באותה סוגיה גם אם טרם הוגשה עתירה בעניינם.

12. ההתנגדות למתן צו ביניים מבוססת על התפישה כי לאור המצב המשפטי הברור - כפי העילה אף מפסיקת בית המשפט הנכבד המפורטת לעיל - הרי שהלכה למעשה, מאז פקע רישיון הביקור של העותרת שוהה היא באזור שלא כדין, תוך עשיית דין עצמי, וכי לא קיימת עילה שבדין המתירה בעת הזאת את שהייתה באזור.

בנסיבות אלו, ובמיוחד על רקע פסיקת בית המשפט הברורה מזה, והתנהלותה של העותרת מזה אשר שוהה באזור שנים רבות שלא כדין, סבורים המשיבים כי אין כל הצדקה להעניק לעותרת את צו הביניים המבוקש על-ידה, אך בשל כך שהוגשה על-ידה עתירה המבקשת לאתגר את המצב המשפטי הנוכחי.

13. לאור כל האמור לעיל, היינו, על רקע העובדה כי הסוגייה המרכזית הנתקפת בעתירה דן עתידה להתברר על-ידי בית המשפט הנכבד במסגרת בג"צ 3170/07, ושממילא בכוונת המשיבים לפעול בעניינה של העותרת כמפורט בסעיף 11 לעיל, סבורים המשיבים כי אין כל טעם או הצדקה עניינית להותיר את העתירה דן כשהיא תלויה ועומדת, ולפיכך מתבקש בית המשפט הנכבד למוחק על הסף.

14. לאור זאת, סבורים המשיבים כי בנסיבות העניין, וככל שבית המשפט הנכבד לא ימצא לנכון למחוק את העתירה דן על הסף, הרי שאין אף מקום למתן צו ביניים בעתירה דן – ואף אין כל צורך לעשות כן – על רקע עמדת המשיבים כפי שמפורטת בסעיף 11 לעיל.

15. המשיבים יבקשו לציין בפני בית המשפט הנכבד כי תגובה ברוח זו הוגשה בכל אחת מהעתירות שהוגשו עד כה בעניין זה. עד כה החליט בית המשפט שלא לתת צו ביניים בעתירות דן, לאחר קבלת תגובת המשיבים.
העתק מהחלטת בית המשפט בבג"צ 5706/07 מצורף ומסומן מש/1.

16. סיכומם של דברים, ולאור האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד למחוק את העתירה דן על הסף, ולחלופין, לדחות את בקשת העותרים למתן צו ביניים בכפוף להתחייבות המשיבים בסעיף 11 לעיל.

היום: י"ט אלול תשס"ז

02 ספטמבר 2007

איתנן רביד
עוזר לפרקליט המדינה

חגי אופק
סגנית בכירה לפרקליט המדינה